

Statsministeren (Hilmar Baunsgaard): Det er desværre ikke meget faktisk nyt, jeg kan oplyse. Som bekendt tog den britiske regering i sommer op til overvejelse at genoptage våbenleverancerne til Sydafrika, og i en erklæring til underhuset den 20. juli i år udtalte den britiske udenrigsminister, at det var den britiske regerings pligt at tage hensyn til Storbritanniens nuværende og fremtidige strategiske behov. Udenrigsministeren fremhævede det særlige hensyn til den frie passage for alle skibe under alle omstændigheder ad den livsvigtige søvej syd om Afrika. Storbritannien måtte derfor efter den britiske regerings opfattelse være beredt til i denne sammenhæng at overveje anmodninger om eksport til Sydafrika af visse begrænsede våbenkategorier, så længe de er bestemt for maritimt forsvar i direkte sammenhæng med søvejens sikkerhed. Den britiske regering havde gjort sin fundamentale afstandtagen fra den sydafrikanske regerings racepolitik klar og ville under ingen omstændigheder levere Sydafrika våben til håndhævelse af apartheidpolitikken eller intern undertrykkelse. På denne baggrund ville den britiske regering drøfte sagen med andre Commonwealthregeringer.

Som jeg tror det ligeledes er bekendt, gav de britiske overvejelser anledning til kraftig kritik, som også hr. Per Hækkerup fremhævede det, fra forskellig side, bl. a. de afrikanske Commonwealthlande. På forslag af sikkerhedsrådets afro-asiatiske medlemmer vedtog sikkerhedsrådet den 23. juli 1970 en resolution, der på ny og i skærpet form opfordrer til at gennemføre en våbenembargo mod Sydafrika.

Under sit ophold i New York for et par uger siden i forbindelse med FN-generalforsamlingen havde udenrigsminister Poul Hartling lejlighed til at drøfte spørgsmålet med sin britiske kollega. Den britiske udenrigsminister henholdt sig til de allerede kendte britiske synspunkter. Udenrigsminister Poul Hartling fremhævede Danmarks modstand mod apartheidpolitikken og mod alle våbenleverancer til Sydafrika og betonedede i øvrigt de langsigtede politiske risici for den vestlige verden, såfremt den britiske regering måtte beslutte sig til at genoptage våbenleverancerne til Sydafrika.

Der er således fra dansk side givet klart udtryk for den opfattelse, som vi har været

enige om her i tinget, og som den danske regering fuldt ud deler. Efter det for udenrigsministeriet foreliggende har den britiske regering endnu ikke truffet nogen beslutning i sagen.

Per Hækkerup: Jeg vil gerne takke den fungerende udenrigsminister for svaret. Jeg synes, det var tilfredsstillende. Jeg har ingen forudsætninger for at kunne bedømme, hvilke våbenarter der alene kan anvendes i maritimt forsvar, og hvilke der kan anvendes til sikring af opretholdelsen af apartheidpolitikken, men det er i og for sig heller ikke et afgørende spørgsmål i relation til det, jeg ville have spurgt ministeren om, men som jeg har fået svar på, nemlig om den danske regerings holdning til spørgsmålet.

Jeg er tilfreds med, at den danske regering har givet udtryk for både det korte synspunkt og det lange synspunkt. Jeg tillægger ikke mindst langtidssynspunktet betydning: at hvis Storbritannien genoptager våbenleverancer under en eller anden form til Den sydafrikanske Union, vil det kunne få temmelig vidtrækkende politiske konsekvenser med hensyn til de afrikanske landes almindelige stilling til den vestlige verden.

Jeg er altså tilfreds med, at det klart og tydeligt er sagt, at den danske regering over for den britiske regering har givet udtryk for vore synspunkter.

Hermed sluttede spørgsmålet, og spørgetiden var dermed til ende.

Man vendte herefter tilbage til dagsordens punkt 1, der var:

Forespørgsel til økonomi- og markedsministeren af Ivar Nørgaard m. fl.

Forhandlingen genoptoges.

Morten Lange: Den redegørelse, som markedsministeren gav i dag, og som han har været så venlig at tilstille os på forhånd, så vi har haft god tid til at læse den, kan i virkeligheden knæbent give anledning til bemærkninger. Den er efter min opfattelse gennemgående lige så optimistisk, som den er intetsigende; den svarer ganske til Dan-